

Examenul național de bacalaureat 2025

**Proba E. d)
Psihologie**

Varianta 6

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Mariei îi place să se îmbrace în negru, deoarece îl asociază cu eleganța, în timp ce Anca nu are nicio haină neagră, pentru că negrul îi amintește de doliul purtat după pierderea unei ființe dragi. Acest exemplu arată că tonalitatea afectivă a unei senzații este:

- a. dependentă de experiența anterioară a subiectului cu un anumit stimul
- b. dependentă exclusiv de natura stimulului
- c. totdeauna pozitivă
- d. totdeauna negativă

2. Andrei este fascinat de multitudinea de nuanțe ale peisajului de toamnă pe care îl admiră de la fereastra camerei lui, iar acest fapt arată că percepția sa este:

- a. secundară
- b. schematică
- c. bogată în conținut
- d. săracă în conținut

3. Reprezentarea structurii anatomice a organismului uman îl poate ajuta pe medic să înțeleagă o dereglare funcțională a acestuia și să pună un diagnostic corect, pentru că imaginea furnizată de reprezentare este:

- a. panoramică
- b. abstractă
- c. contextuală
- d. simplă

4. Convingerea este considerată o:

- a. orientare selectivă, relativ stabilă și activă către un anumit domeniu de activitate
- b. idee-forță care poate acționa chiar și împotriva instinctului de conservare
- c. modalitate de semnalizare a unui dezechilibru fiziologic în organismul uman
- d. idee pur rațională, golită de afectivitate

5. O persoană care trece, în mod întemeiat, de la sentimentul de respect față de o persoană la cel de dispreț, dă dovadă de:

- a. neseriozitate
- b. mobilitate afectivă
- c. expresivitate emoțională
- d. imaturitate afectivă

6. În timp ce își rezolvă tema la fizică, Ioana întâlnește o problemă mai dificilă și își spune: "trebuie să fiu atentă, să nu greșesc la calcule". Forma atenției, prezentă în exemplul de mai sus, este cea:

- a. involuntară
- b. voluntară
- c. postvoluntară
- d. expectativă

7. Conștientă de riscurile pe care și le-a asumat, Ecaterina Teodoroiu și-a condus plutonul spre victorie, dând dovadă de acea calitate a voinței numită:

- a. motivație
- b. inteligență
- c. curaj
- d. abilitate

8. Un factor care favorizează creativitatea este reprezentat de:

- a. gândirea convergentă
- b. motivația extrinsecă
- c. gândirea divergentă
- d. un nivel de aspirație scăzut

9. Deși nu îi face plăcere, Ana merge de patru ori pe săptămână la sala de fitness pentru că vrea să-și însoțească prietena, acțiunea ei fiind determinată de o motivație:

- a. cognitivă
- b. negativă
- c. intrinsecă
- d. extrinsecă

10. Trăirea afectivă de care dă dovadă o persoană care, pentru o perioadă relativ îndelungată, aparent fără motiv, este posomorâtă și necomunicativă se numește:

- a. emoție
- b. sentiment
- c. pasiune
- d. dispoziție afectivă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dă următorul text:

Interacțiunea permanentă dintre memorie și gândire, dintre acestea și celelalte mecanisme psihice determină complexitatea personalității individului uman și modul specific de raportare a acestuia la sine și la realitate.

a) Precizați înțelesul a două procese/fenomene psihice la care se face referire în text. **6 puncte**

b) Menționați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice din text și precizate la subpunctul a). **6 puncte**

c) Explicați, în aproximativ o pagină, modul specific în care interacționează procesele/fenomenele psihice vizate de text și precizate la subpunctul a), utilizând termenii în sensul specific psihologiei. **8 puncte**

d) Ilustrați, printr-un exemplu concret, folosirea strategiei euristice în procesul rezolvării de probleme. **4 puncte**

e) Argumentați un punct de vedere personal referitor la superioritatea memorării logice în raport cu cea mecanică. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, următorul text:

„Jean-Paul Sartre a fost un filosof de profesie care a căutat totodată să se adreseze publicului larg (...). Aidoma majorității intelectualilor de frunte, Sartre a fost un egoist desăvârșit. Date fiind împrejurările copilăriei lui, faptul nu este însă surprinzător. Sartre a fost un caz tipic de copil răsfățat, singur la părinți. Familia lui făcea parte din înalta burghezie provincială – tatăl, ofițer de marină, mama, o elvețiancă înstărită din Alsacia (...). Bunicul, care și-a dominat propriii fii, l-a copleșit pe Jean-Paul cu dragostea sa și i-a dat acces la marea sa bibliotecă. Mama era o ființă inactivă, puștiul era averea ei cea mai de preț. Îl ținea în leagăn și îi lăsa părul lung, mai lung chiar decât îl avusese micul Hemingway, și asta până când copilul a avut aproape opt ani și bunicul a hotărât sacrificarea buclelor. Sartre și-a numit copilăria „paradis”; mama sa era „această fecioară care trăia cu noi, privită și dominată de toată lumea, era acolo pentru a mă aștepta... Mama mea era a mea și nimeni nu atenta la posesiunea mea tacită. Nu am cunoscut nimic despre violență sau ură și am fost scutit de aspra ucenicie a geloziei” (...).

Nu există nicio umbră de îndoială asupra faptului că a fost răsfățat. Însă atunci când avea patru ani a avut loc o catastrofă: ca urmare a unui acces de gripă, s-a ales cu un urciur la ochiul drept; urmarea a fost că nu l-a mai putut folosi niciodată. Ochii aveau să-i facă întotdeauna probleme. A purtat în mod invariabil ochelari cu lentile groase, iar la șaiszeci de ani a început să orbească. Când a ajuns în cele din urmă la școală, Sartre a aflat că mama îl mințise în ceea ce privea buclele și că era urât. Deși scund, era bine clădit: cu pieptul lat și voinic, puternic. Chipul îi era însă extrem de urât, iar ochiul cu defect îl făcea aproape grotesc. Urât fiind, era atacat în mod brutal. Răspundea prin înțelepciune, dispreț, glume și a devenit acel personaj dulce-amar care este bufonul școlii (...). Sartre a beneficiat de una dintre cele mai bune educații de care s-a bucurat vreodată un om din generația sa (...). A practicat boxul și luptele. Cânta la pian, și nu cânta rău deloc, cânta bine și din gură, cu o voce puternică, și colabora cu schițe satirice la revistele de teatru ale școlii. A scris poezii, romane, piese, cântece, povestiri și eseuri filosofice. Era tot bufonul, însă cu o gamă mult mai largă de trucuri. Și-a făcut obiceiul – menținut ani de zile – de a citi circa trei sute de cărți pe an (...). Ca profesor (...), ca de altfel pe tot parcursul vieții, s-a identificat cu tineretul, în special cu tineretul studentesc. Își lăsa elevii să facă, într-o măsură mai mare sau mai mică, ceea ce doreau. Mesajul său era: individul este într-un tot răspunzător de sine; are dreptul de a critica orice și pe oricine. (...) Nu trebuiau să ia notițe sau să pregătească eseuri. Nu a strigat niciodată catalogul, nu i-a pedepsit, nici nu le-a dat note (...).

Războiul l-a făcut pe Sartre ceea ce este (...). Odată cu invazia germană, frontul a căzut, iar Sartre a fost luat prizonier (...). Ca și la școală, a supraviețuit făcând pe bufonul și scriind momente vesele pentru viața de lagăr. Până la eliberare, în 1941, declarat fiind „parțial orb”, a continuat să lucreze asiduu la propriile romane și piese (...). Ocupația nazistă a trezit instinctele antiautoritare ale lui Sartre. Voia să o combată. Dacă și-ar fi urmat maximele filosofice, ar fi făcut-o aruncând în aer trenurile cu trupe sau împușcând membri ai SS-ului. Nu a făcut însă aceasta. A vorbit. A scris (...). Sartre era un spirit jovial, iubitor de jazz și cabaret (...).

Scopul său era de a recrea pentru sine, în viața adultă, „paradisul” fragedei copilării. (...) Scia el: „Gândeam că într-o zi, cu ajutorul lor, al tuturor, voi cuceri lumea.”

(Paul Johnson, *Intelectualii*, Ed. Humanitas, 2012)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, conform teoriei lui C.G. Jung, tipul temperamental al lui Jean-Paul Sartre. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. Punctajul se acordă pentru:
 - a. menționarea tipului temperamental al lui Sartre, conform teoriei lui C.G. Jung **2 puncte**
 - b. precizarea, din text, a oricăror două idei /afirmații prin care se justifică răspunsul dat **4 puncte**
2. Considerați că Jean-Paul Sartre este o persoană egoistă? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**
3. Textul precizează, cu privire la Jean-Paul Sartre, faptul că *acesta ca profesor s-a identificat cu tinerețul*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. **6 puncte**
4. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Jean-Paul Sartre, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. Punctajul se acordă pentru:
 - a. evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Sartre **2 puncte**
 - b. evidențierea oricăror două trăsături principale ale caracterului lui Sartre **4 puncte**
 - c. coerența prezentării **1 punct**
 - d. încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**
5. Argumentați afirmația potrivit căreia *caracterul se formează prin modelare socio-culturală*. **6 puncte**